

Transportpolitik efterlyses.

Trafikproblemerne behandlede indgående også af det svenske folkepartimedlem Birger Lundström, som „med mycken undran noterat att transportpolitiken är ett område som praktiskt taget icke berörts i den preliminära embetsmannarapporten om ett udvidgat nordiskt ekonomiskt samarbejde. Transportsektorn framstår inte minst genom de stora investeringar som krävs på detta område som en av de viktigaste sektorerna på det nordiska och internationella samarbetsfältet.“ Det syntes ham des mærkeligere, at transporten ikke var medtaget i traktatudkastet, eftersom den var opført som et særligt punkt i det udkast, der forelagdes statsministermødet i København i april 1968. Med kritik af denne udeladelse gav Lundström eksempler på transportens betydning i de nordiske landes økonomiske liv: den udgør mellem 7 pct. og 20 pct. af nationalproduktet. Mellem 20 pct. og 30 pct. af bruttoinvesteringerne går til transportsektoren. Trafikvæsenet beskæftiger 6-10 pct. af den samlede arbejdskraft. På grund af transportproblemernes store betydning i den samlede økonomi havde rådets trafikudvalg taget initiativet til en undersøgelse, hvis foreløbige betænkning forelå til sessionen. Med henvisning til udrædningen pegede han på muligheden af, at containertransporten vil medføre dybtgående forandringer i varebevægelserne i Norden.

Finnairs atlantehavsrute.

På tidligere sessioner har man diskuteret det islandske flyveselskab Loftleiðirs landingsrettigheder i Danmark og Sverige. På denne session rejste Georg Ehrnrooth fra Finlands Svenske Folkeparti en debat om Finnairs ret til at tage passagerer fra København på sin planlagte atlantehavsrute. Finnair ønskede at beflyve strækningen København—New York 6 gange ugentligt om sommeren og 3 gange om vinteren. På SAS' vegne behandlede sagen af det danske udenrigsministerium, der tilbød 2 flyvninger om sommeren og 1 om vinteren. Da der ikke kunne opnås enighed, foreslog man fra dansk side, at Finnair det førstkommande år fik ret til at lande så ofte det ønskede, hvorpå man skulle undersøge behovets virkelige størrelse. Samtidig bebudede

Danmark imidlertid opsigelse af luftfartstalen med Finland. Den finske riksdagsmand udtalte ønsket om en fredelig løsning af striden. Han kunne tænke sig en ordning med fri konkurrence mellem Finnair og SAS om både Finlands og de andre nordiske landes amerikamarked.

Fra dansk side forsikrede udenrigsminister Hartling, at man ønskede venskabelige forhandlinger, og at den foreløbige løsning, man var nået frem til, var et forslag stillet af Danmark og accepteret af den finske udenrigsminister. Fhv. trafikminister Svend Horn appellerede til Finland og Island om at samarbejde med SAS-landene i et samlet skandinavisk luftfartselskab. Han vidste, at „SAS i høj grad har været indstillet på det, men det er Finland og Island, der selv har sagt nej til at være med.“

Islands medlemskab af EFTA.

Islands regering og alting havde indledt forhandlinger om medlemskab af EFTA. Statsminister Baunsgaard udtalte under debatten forhåbning om, at Island, når det var blevet medlem, „vil se sin interesse i at tilslutte sig et udvidet nordisk samarbejde. Vi anser ikke det for fuldkomment, før Island også har fundet sin plads mellem Nordens øvrige lande.“ Økonomiminister Nyboe Andersen gav udtryk for et lignende ønske. Ligeså statsminister Borten. Islands statsminister Bjarni Benediktsson takkede for de gode ønsker og håbede selv på lykkelig fremgang for Nordek-forhandlingerne, „og at vi kan alle mødes i et nært samarbejde inden for en ikke alt for fjern fremtid.“ Samtidig gav han en forklaring på Islands ønske om nu omsider at indtræde i EFTA. De positive resultater af EFTA, som han havde hørt beskrevet på Nordisk Råds møder, havde gjort et meget stærkt indtryk på ham. Men tillige havde de seneste års udvikling gjort det klart, at „der ligger en stor fare for Island i at stå alene uden for det stadig voksende økonomiske samarbejde.“

Islands statsminister benyttede i øvrigt lejligheden til at takke Nordisk Råd for Nordens Hus i Reykjavik. Det havde allerede vist sin store betydning og haft besøg langt over forventning. Han udtalte tillige håbet om, at de andre nordiske lande måtte åbne adgang for islandske unge til videregå-